

FORVALTNINGSREVISJON

Arbeidsmiljø Hjemmetjenesten

PROSJEKTPLAN (UTKAST)

Verdal kommune

Oktober 2023

FR 1274

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	<p>Har hjemmetjenesten i Verdal kommune et forsvarlig arbeidsmiljø, ut fra følgende faktorer:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Trygt yringsklima<ul style="list-style-type: none">○ System for å melde fra om forslag til forbedringer, og kritikkverdige forhold○ System for ivaretagelse av ansatte som ytrer seg○ Arbeidsgivers ansvar for å bidra aktivt til et trygt yringsklima2. Ansattmedvirkning og HMS<ul style="list-style-type: none">○ Bruk av bedriftshelsetjeneste○ Verneombud og tillitsvalgte○ HMS-grupper / areaner for medvirkning○ Informasjon til ansatte om utvikling i virksomheten○ Dialog mellom leder og ansatt (medarbeidersamtaler)
Kilder til kriterier	<ul style="list-style-type: none">- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten- Veileder til forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten- Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting (kvalitetsforskriften)

	<ul style="list-style-type: none"> - Veileder til forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting - Intern dokumentasjon relevant for hjemmetjenesten i Verdal kommune - Evt. varslingsrutiner
Metode	Det vil være aktuelt å intervju kommunedirektøren, kommunalsjef, virksomhetsleder for hjemmetjenesten samt avdelingsledere for hjemmetjenesten. Revisjonen vil dessuten gjennomgå system og dokumentasjon i kommunen som er relevant for problemstillingene.
Tidsplan	<ul style="list-style-type: none"> • 350 timer •
Prosjektteam	Oppdragsansvarlig revisor: Eirik Gran Seim Prosjektmedarbeider: Anne Grete Wold Styringsgruppe: Tor Arne Stubbe & Merete M. Montero
Uavhengighetserklæring	Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighetserklæring er vedlagt prosjektplanen.
Kontaktperson Verdal kommune	Kommunedirektør Geir Olav Jensen eller den som kommunedirektøren delegerer

1.1 Bestilling og bakgrunn

Kontrollutvalget har tidligere (25.11.19, sak 39/19) bestilt en undersøkelse av arbeidsmiljøet og tjenestetilbudet i hjemmetjenesten i kommunen. Bakgrunnen for denne bestillingen var

saker i media samt henvendelser fra ansatte i hjemmetjenesten, herunder verneombud og hovedverneombud, vedrørende kritikkverdige forhold i hjemmetjenesten. Det har blitt pekt på høy arbeidsbelastning, for lav grunnbemanning samt avvik og feilmedisinering i tjenesten.

Revisjonens undersøkelse ble satt på vent, fordi Arbeidstilsynet samtidig utførte et tilsyn av arbeidsmiljøet i hjemmetjenesten distrikt Vinne. Dette tilsynet ble ferdigstilt i mai 2020, og ifølge Arbeidstilsynet har kommunen utført de tiltakene som arbeidstilsynet anbefalte. Arbeidstilsynet her derfor avsluttet saken.

Kontrollutvalget bestilte i møte 25.10.21, sak 33/21 en ny forvaltningsrevisjon av hjemmetjenesten i Verdal kommune, og rapporten for dette prosjektet (FR1107 Hjemmetjenester) ble levert høsten 2023. Denne forvaltningsrevisjonen undersøkte i henhold til den vedtatte prosjektplanen primært internkontrollsystemet i hjemmetjenesten, og ikke arbeidsmiljøet, fordi temaet arbeidsmiljø var blitt undersøkt av arbeidstilsynet.

I arbeidet med rapporten FR 1107 Hjemmetjenester kom det frem at det blant ansatte i kommunen er ulike syn på hvorvidt arbeidsmiljøbelastningen er blitt bedret etter arbeidstilsynets tilsyn i 2020, til tross for at arbeidstilsynets pålegg er blitt gjennomført.

Rapporten fra FR1107 ble behandlet i kontrollutvalgets møte 28.08.23. Kontrollutvalget ønsket samtidig å bestille en ny forvaltningsrevisjon som blant annet undersøker arbeidsmiljøet i hjemmetjenesten. I bestillingen heter det:

«Det er gjort følgende vedtak i saken:

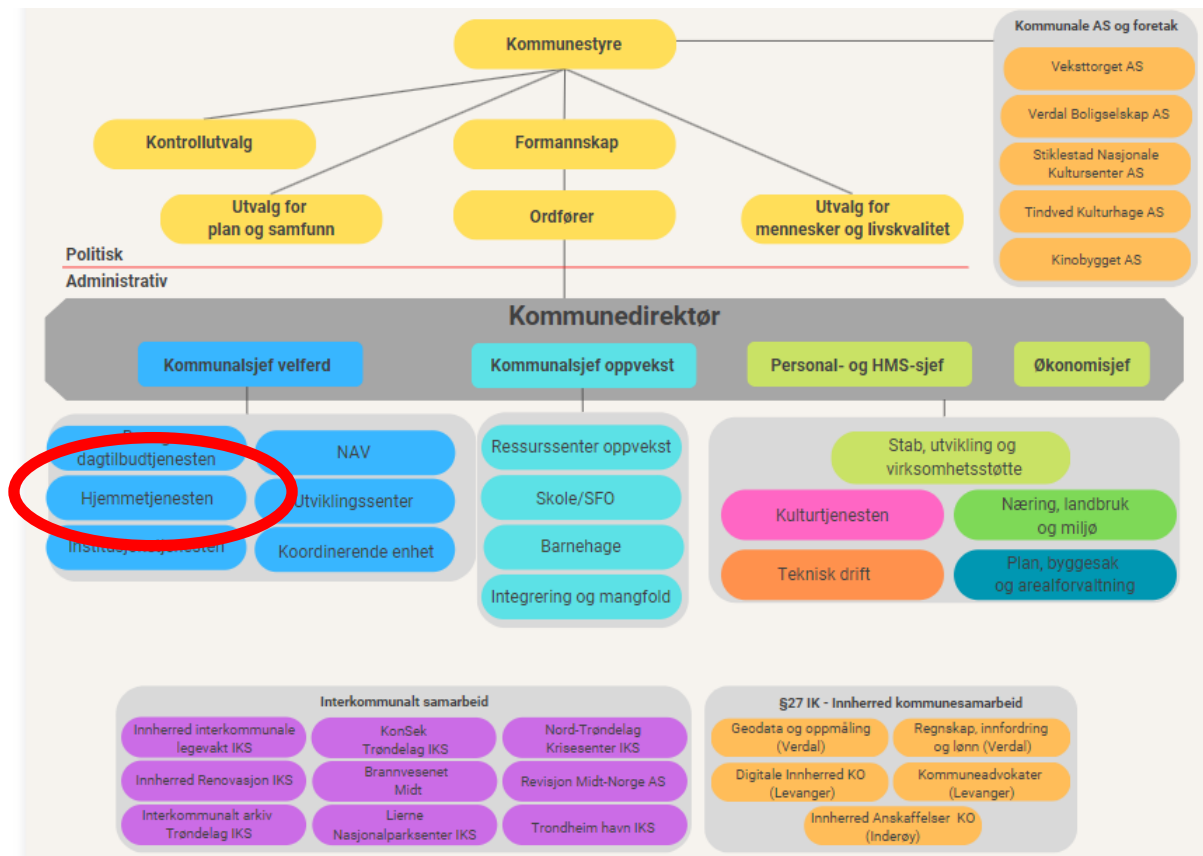
1. Kontrollutvalget tar rapporten til orientering, og ser med bekymring på utviklingen i arbeidsmiljø, arbeidspress og HMS i hjemmetjenesten.
2. **Kontrollutvalget viser til det rapporten tar opp og ber revisor om en tilleggsbestilling der prosjektplan tar utgangspunkt i arbeidsmiljø, arbeidspress og HMS i hjemmetjenesten.**
3. Kontrollutvalget oversender rapporten som den foreligger til kommunestyret med følgende innstilling:
 - a. Kommunestyret tar rapporten til orientering
 - b. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens konklusjoner og anbefalinger i kapittel 5, og rapportere skriftlig til kontrollutvalget innen utgangen av 2023.
 - c. Kommunestyret peker spesielt på:

- Bruk av avvik i forbedringsarbeidet
- Rutiner for involvering av brukere og pårørende
- Ros-analyser (rutiner og oppdatering)
- Utforming av målsettinger
- Arbeidspress og arbeidsmiljø»

Kommentar: Basert på bestillingen samt diskusjoner i tidligere møter i kontrollutvalget, tolker revisor at trygt ytringsklima og ansattmedvirkning, er områder innen temaet arbeidsmiljø som kontrollutvalget er spesielt opptatt av. Når det gjelder arbeidspress, finnes det sparsomt med standarder som kvantifiserer for eksempel hvor mange brukere som skal få tjenester pr tidsenhet. Det er derfor vanskelig å måle arbeidspress opp mot absolutte kriterier. Revisor foreslår derfor å måle arbeidsmiljøet på andre måter, slik som beskrevet i problemstillingene i denne prosjektplanen.

1.2 Kommunens organisering

Hjemmetjenesten, som de øvrige helse- og omsorgstjenestene, rapporterer til kommunalsjef velferd.

Kilde: Verdal kommune

Hjemmetjenesten er organisert med en virksomhetsleder, stab med to ansatte, samt tre avdelingsledere og avdelinger fordelt på to lokaliteter.

2 PROSJEKTDESIGN

2.1 Avgrensing

Tidsavgrensing – diskutere med kontrollutvalget

2.2 Problemstillinger

Har hjemmetjenesten i Verdal kommune et forsvarlig arbeidsmiljø, ut fra følgende faktorer:

3. Trygt ytringsklima

- System for å melde fra om forslag til forbedringer, og kritikkverdige forhold
- System for ivaretagelse av ansatte som ytrer seg
- Arbeidsgivers ansvar for å bidra aktivt til et trygt ytringsklima

4. Ansattmedvirkning og HMS

- Bruk av bedriftshelsetjeneste
- Verneombud og tillitsvalgte
- HMS-grupper / areaner for medvirkning
- Informasjon til ansatte om utvikling i virksomheten
- Dialog mellom leder og ansatt (medarbeidersamtaler)

2.3 Kilder til kriterier

- Arbeidsmiljøloven og tilhørende forskrifter

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)

- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten

- Veileder til forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten

- Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting (kvalitetsforskriften)

- Veileder til forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting

- Intern dokumentasjon relevant for hjemmetjenesten i Verdal kommune
- Evt. varslingsrutiner

2.4 Metoder for innsamling av data

Undersøkelsen vil gjennomføres ved intervju av kommunedirektør, virksomhetsleder for hjemmetjenesten, avdelingsleder(e), verneombud, hovedverneombud, tillitsvalgt, og eventuelt andre parter. Revisjonen vil dessuten gjennomgå intern dokumentasjon i kommunen som er relevant for problemstillingene. Dette kan være interne rutiner eller reglementer, avviksmeldinger, instruksjer, møtereferater osv.

Eirik Gran Seim

Oppdragsansvarlig revisor

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no